

Eesti Teaduste Akadeemia
Kohtu 6 10130 Tallinn
akadeemia@akadeemia.ee

29. september 2026 nr 2-10/2048

Akadeemikukandidaadi esitamise esildis

Lugupeetud Teaduste Akadeemia juhatus

Tuginedes Tallinna Ülikooli senati 28. septembri 2026 otsusele nr 54 esitame akadeemikukandidaadiks haridusuuringute valdkonnas haridusjuhtimise juhtivprofessori Eve Eisenschmidt.

Leiame, et Eve Eisenschmidt tegevusel on rahvusvahelise mõõtmega panus haridusvaldkonna arendamisse, mille tugevuseks on teaduse ja praktika ühendamine ning haridusjuhtimisalase teadlaste järelkasvu kujundamine.

Teaduslik panus haridusuuringutesse

Professor Eve Eisenschmidt on silmapaistev eestvedaja Eesti hariduse ja haridusjuhtimise valdkonnas. Eve Eisenschmidtil on enam kui 100 teadus- ja erialapublikatsiooni. Ta on osalenud enam kui 50 teadus- ja arendusprojekti, projektijuhi või vastutava täitjana. Projektides on ta ühendanud õpetajahariduse, õpetajate professionaalse arengu, haridusjuhtimise ja kooliarenduse uuringud praktiliste arendusmudelite loomise ja rakendamisega. Tema teadustöö keskmes on küsimus, kuidas kujunevad hariduses professionaalne õppimine ja kestlik muutus koolikultuuris. Ta on uurinud õpetajaks kujunemist ja kutseaasta kui alustava õpetaja tugiprogrammi rakendumist, koolijuhtimist ning koolide arendusvõimekust.

Läbivalt on Eve Eisenschmidt kujundanud Eesti hariduses lähenemisviisi, et hariduse kvaliteeti ei saa parandada üksikute meetmete või lühiajaliste projektidega, vaid vajalik on õppimist toetavat töökultuur, kus on jagatud vastutus, tõenduspõhine otsustamine ja koostöös uute lahenduste loomine. Tema varasem töö õpetajate kutseaasta ja mentorluse uurimisel on aidanud Eestis kujundada arusaama alustava õpetaja arengust kui professionaalse, sotsiaalse ja organisatsiooni protsesside koosmõjust. Tema teaduslik lähenemisviis tõi õpetajahariduse keskmesse kooli vastutuse ja mentori rolli õpetajaks kujunemisel. Hilisemates uuringutes on ta laiendanud sama lähenemisviisi kogu kooliorganisatsioonile, käsitledes õpetajate koostööd, jagatud juhtimist ja uurimuslikku lähenemist kooliarenduses tingimustena, mis võimaldavad parandada õpetamist ja õppimist.

Eve Eisenschmidt uurimistöö tugevus on mitmetasandiline vaade. Ta analüüsib õpetaja professionaalse tegutsemise, kooli juhtimise ning riikliku haridussüsteemi korralduse koosmõju. Tema uuringute tulemused aitavad selgitada, miks hea praktika ühes koolis ei muutu automaatselt süsteemseks muutuseks, ning milliseid juhtimis-, koostöö- ja tugimehhanisme on vaja selleks, et uuendused kinnistuksid. Tema teadustulemused

annavad haridusuuringutele selge kontseptuaalse panuse ning pakuvad ühtlasi rakendatavaid lähtekohti koolidele, koolipidajatele ja poliitikakujundajatele.

Rahvusvaheline mõõde

Rahvusvahelisel tasandil iseloomustab Eve Eisenschmidt eelkõige tugev võrgustike kujundamine ja eestvedamine.

Eve Eisenschmidt on Põhjamaade ülikoolide alustavate õpetajate tugiprogrammide väljatöötamisega seotud kogukonna *Newly Qualified Teachers in Northern Europe* (alates 2002 kuni tänaseni) üks käivitajaid. Võrgustiku raames on kujundatud õpetajahariduse poliitika meetmeid ja viidud läbi võrdlevaid uuringuid Põhjamaades, kus Eve Eisenschmidt töö alustavate õpetajate tugimeetmete väljatöötamisel on olnud oluliseks eeskujuks. Selle võrgustiku mõjul valmis Euroopa Komisjoni soovitusel alustavate õpetajate poliitikate kujundamiseks – *Developing coherent and system-wide induction programmes for beginning teachers: a handbook for policymakers*.

Ta oli 2006. aastal üks asutaja ja juht (2019-2023) akadeemilises võrgustikus *Teacher Education Policy in Europe (TEPE)*, mis koondab õpetajahariduse valdkonna ülikoolide teadlasi, keskendudes õpetajahariduse kvaliteedi parandamisele Euroopas.

Eve Eisenschmidt on rahvusvaheline kogemus ka üld- ja kõrghariduse kvaliteedihindamise valdkonnas. Ta on olnud Euroopa Kõrghariduse Kvaliteedihindamise Assotsiatsiooni (*The European Association for Quality Assurance in Higher Education*) väliseksperdi kogus ja osalenud mitmetes projektides riiklike strateegiate kujundamisel ja süsteemide uurimisel (n Kosovo, Moldova, Gruusia).

Tema rahvusvaheline koostöö on aidanud mõtestada Eesti hariduse kogemust üleilmses kontekstis. Eve Eisenschmidt juhtimisel on koostöös Austraalia Haridusuuringute Assotsiatsiooniga (*The Australian Council for Educational Research*) töötati välja riiklike haridussüsteemide analüüsimise raamistik ja koostati Eesti haridussüsteemi analüüs, mis on aluseks ka riiklikul tasandil Eesti haridusedu tutvustamisel.

Eve Eisenschmidt on rahvusvaheliselt hinnatud kogukonna *The Helsinki Collegium for Advanced Studies* liige ning töötas külalisteadurina selles kogukonnas 2022. aastal.

Praegu töötab Eve OECD haridusalse tõendus põhise võrgustikus (*Evidence Web for Education, EWE*), mille eesmärk on aidata haridussüsteemide ja asutuste arendamisel toetuda tõenditele ning suurendada praktikute ja teadlaste koostööd.

Teaduse ja praktika ühendamine

Eve Eisenschmidt tegevust iseloomustab süsteemne teadus-praktika partnerluste arendamine. Tema eestvedamisel ja osalusel loodud kooliarenduslikud lähenemised toetavad koolimeeskondi pikema aja jooksul probleemi määratlemisel, eesmärkide seadmisel, tõendite kogumisel, muutuse elluviimisel ja tulemuste hindamisel. Eve Eisenschmidt on koostööle ja võrgustiku loomisele orienteeritud juhtimiskultuuri eestvedajana käivitanud mitmeid olulisi Eesti koolide juhtimist ja õpetamist tõhustavaid tõenduspõhiseid kooliarendusprogramme nagu näiteks üldhariduskooli ja ülikooli koostööprogramm *Tulevikukool*. Tänapäevaks on programmist saanud tõenduspõhine ja patenteeritud kooliarendusmudel, mida rakendatakse Eestis koolidele, kelle tulemusnäitajad on Harno rahulolu-uuringute põhjal teistest madalamad. *Tulevikukooli* metoodikat on

kasutatud ka teiste organisatsioonide, sh lasteadeade ja haridusühenduste tõendus põhise arenduse toetamiseks, samuti on keskendunud konkreetsele arendusvaldkonnale, näiteks ettevõtluspädevuse või vaimse tervise toetamisele. Programmi on rakendatud ka rahvusvaheliselt, näiteks Ukrainas, Armeenias, Leedus.

Eve Eisenschmidt eestvedamisel toimuv tõendus põhine kooliarendus on aidanud tervikuna mõtestada Eesti haridusasutustes haridusuuenduse tähendust, sisu ja viia ellu praktilisi kooliarendusprogramme, mis toetavad õppija heaolu ja Eesti kooli kvaliteeti. Samuti on Eve Eisenschmidt olnud oluline partner riiklikes õpetajahariduse ja haridusjuhtimise aruteludes ning töörühmades.

Panus teadlaskonna järelkasvu

Eve Eisenschmidt on andnud olulise panuse Eesti koolijuhtimise kvaliteedi ning selle kaudu terve hariduse edendamisse. 2016. aastast Eve poolt kureeritud *Hariduse juhtimise* magistriõppekava on kujundanud uue põlvkonna haridusvaldkonna eestvedajaid, kellest paljud töötavad haridusasutuste juhtidena üle Eesti ning kujundavad tänast haridusmaastikku. *Hariduse juhtimise* õppekava kõrval käivitas ta 2018. aastal rahvusvahelise *Educational Innovation and Leadership* magistritaseme õppekava, mille lõpetajad on haridusuuenduse eestvedajad rahvusvaheliselt.

Eve märkimisväärne tugevus on endale järelkasvu toetamine. Ta on hinnatud doktori- ja magistritööde juhendaja ning ühtlasi suunab ta õppekava vilistlasi edasi õppima doktorantuuris, olles neile samal ajal nii juhendajaks kui ka suunajaks akadeemilisse karjääri sisenemisel. Tema juhendamisel on kaitstud kuus doktoritööd, mis käsitlevad alustavate õpetajate professionaalset arengut, väljundipõhist õpet kõrghariduses, õpetaja eestvedamist, koolijuhtide ja õpetajate professionaalseid sihte ning kooliarendust. Praegu juhendab ta kuut doktoranti, kelle uurimisteemad hõlmavad õppimist toetavat juhtimist, hariduspoliitika rakendamist, koolijuhtide heaolu ja tõendus põhise kooliarendust.

Panus ühiskonda

Eve Eisenschmidt on olnud eestvedajaks Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledži ülesehitamisel, töötades aastatel 1998-2011 juhina. Kolledž on mänginud olulist rolli klassiõpetajate ettevalmistamisel Eestis ning kujunenud piirkondlikuks hariduskeskuseks. Tallinna Ülikooli arendusprorektorina perioodil 2011 - 2016 juhtis Eve Tallinna Ülikooli arendusprotsesse, tema üks vastutusvaldkondi oli ülikooli struktuurireformi ja institutsionaalsete ühinemisprotsesside koordineerimine.

Eve doktoritööl põhinev kutseasta ehk algaja õpetaja toetusprogramm on kujunenud põhiliseks alustavat õpetajat oma kutsetöös toetavaks programmiks, mida Haridus- ja Teadusministeeriumi toel pakuvad koostöös nii Tallinna kui ka Tartu Ülikool. Eve Eisenschmidt juhtimisel loodi 2025. aastal *Haridusjuhtimise Akadeemia*, et edendada Eesti haridust läbi juhtimise täiustamise ja osapoolte võimestamise. Keskuse tegevuste fookuses on haridusjuhtimisalase võimekuse arendamine, aidates Eesti haridussüsteemi ees seisvate väljakutsete lahendamisel ning tehes tihedat koostööd erinevate osapooltega hariduse juhtimise valdkonnas. Eve Eisenschmidt on ühendanud teadlase töö haridusorganisatsioonide ja akadeemiliste struktuuride arendamisega. Tema eestvedamisel on kujunenud koostöövõrgustikud, kus osalevad teadlased, doktorandid, koolijuhid, õpetajad, koolipidajad ja riigi esindajad. *Haridusjuhtimise Akadeemia* tegevus ning

koolidega loodud partnerlused väljendavad tema võimet ehitada institutsioone, mis kestavad üksikprojektidest kauem ja loovad uutele teadlastele sisulise uurimiskeskkonna.

Eve Eisenschmidt panustab oluliselt ülikooli strateegilises juhtimises ja rahvusvahelistes teadusvõrgustikes, ta on Tallinna Ülikooli ja Tallinna Ülikooli Haridusteaduste instituudi nõukogu liige, Tallinna Ülikooli kasvatusteaduste doktorinõukogu juht, Tallinna Ülikooli haridusjuhtimise ja -innovatsiooni akadeemilise suuna juht ja Euroopa Õpetajahariduse poliitika võrgustiku liige. Endise kõrghariduse hindamise nõukogu esimehena ning rahvusvaheliste institutsionaalsete hindamiste kogemusega on tal avar arusaam teaduse, hariduse, juhtimise ja kvaliteedikultuuri seostest.

Kokkuvõttes professor Eve Eisenschmidt teadustöö, teaduspõhine arendustegevus ja pikaajaline eestvedamine on kujundanud õpetajahariduse, õpetajate professionaalse arengu, haridusjuhtimise ning kooliarenduse uurimis- ja arendustegevuse suundi ja lähenemisviise Eestis ja rahvusvaheliselt. Ta on ühendanud kõrgetasemelise teadustöö, teadusliku koolkonna ja järelkasvu kujundamise, rahvusvahelise koostöö ning silmapaistva ühiskondliku mõju. Tema teaduslik tegevus on aidanud muuta seda, kuidas Eestis mõtestatakse õpetaja professionaalset arengut, haridusjuhtimist ja kooliarendust ning seetõttu on Eve vääriline kandidaat haridusuuringute akadeemikuks.

Lugupidamisega,

(allkirjastatud digitaalselt)

Priit Reiska
rektor